

Oponentský posudok na Inauguračný spis - vedecké a pedagogické dielo doc. RNDr. Mgr. Tatiany Bužekovej, PhD.

Doc. RNDr. Mgr. Tatiana Bužeková, PhD. absolvovala štúdium aplikovanej matematiky na Moskovskej štátnej univerzite M. V. Lomonosovova a štúdium matematiky na Matematicko-fyzikálnej fakulte UK v Bratislave. Následne absolvovala na Filozofickej fakulte UK štúdium religionistiky, ktoré ukončila titulom Mgr. v roku 2000. Vedecko-pedagogický titul PhD. v odbore etnológia získala v roku 2004 po úspešnom doktorandskom štúdiu v Ústave etnológie SAV a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Po štúdiách religionistiky a etnológie pracovala najskôr ako vedecká pracovníčka v Ústave etnológie SAV, od roku 2006-2009 ako odborná asistentka v Ústave sociálnej antropológie Fakulty ekonomických a sociálnych vied UK v Bratislave, a od roku 2006 aj na Katedre etnológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave - najskôr ako odborná asistentka a po získaní vedecko-pedagogickej hodnosti „docentka“ v roku 2012 na funkčnom mieste „docent“.

Niekedy v tých rokoch som začala dôslednejšie sledovať odborné kroky inaugurantky, ktorá ma zaujala otvaraním inovátorských výskumných tém a publikovaním zaujímavých vedeckých prác. Tatiana Bužeková prinášala témy, ktorým sa dovtedy nikto iný v etnologickej a religionistickej komunite na Slovensku nevenoval: či to boli témy v oblasti antropológie náboženstva (mágia a čarodejníctvo), antropológie rodu, kognitívnej antropológie, symbolickej antropológie či medicínskej antropológie.

V ďalšej časti sa budem venovať jednotlivým oblastiam práce inaugurantky.

Vedecko-výskumná a publikačná činnosť

Naznačené výskumné oblasti a témy, ktorým sa počas svojej profesionálnej kariéry inaugurantka venovala, nachádzajú svoj odraz aj v projektovej a publikačnej činnosti. Tatiana Bužeková bola doposiaľ zapojená do 20 vedecko-výskumných projektov (z toho v 4 ako hlavná riešiteľka). Z týchto projektov bolo 13 domácich VEGA projektov, 3 APVV projekty, 3 projekty z iných schém a účasť v tíme ERC projektu (2023-2028) s vedúcou projektu zo Slovinska. Účasť v ERC projekte možno hodnotiť veľmi vysoko, ale aspoň jedna ďalšia účasť v EÚ rámcových programoch, H2020 či HEU by bola vítaná – aj keď vieme, že tu ide skôr o kolektívne úsilie širšieho kolektívu. Výsledky výskumných projektov sa pretavili aj do publikačnej činnosti Tatiany Bužekovej. V zozname publikačnej činnosti inaugurantky sa

nachádza vyše 90 publikačných jednotiek vo vedeckých kategóriách a 247 citácií a ohlasov (z toho 43 WoS a Scopus), čím napĺňa požiadavku kvantitatívnych ukazovateľov. H-index je 8.

Napriek dosiahnutej a prekročenej scientometrii považujem za omnoho dôležitejšie kvalitatívne kritériá posúdenia vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti inaugurantky.

Tatiana Bužeková publikovala práce v rámci symbolickej a kognitívnej antropológie, ktoré sa venujú skúmaniu náboženských predstáv, mágie a alternatívnej spirituality na Slovensku (napr. šamanizmus a neošamanizmus), folklóru, rodových otázok a problematiky zdravia v sociokultúrnom kontexte. Aj keď sa môže zdať, že ide o nesúvisiace otázky, ukazuje sa (aj vďaka prácam T. Bužekovej), že tieto fenomény môžu byť prepojené cez tak spoločenské, ako aj prírodné vedy. Je to práve prírodovedné vzdelanie, nasledované spoločenskovedným vzdelaním inaugurantky, ktoré prináša inovatívne prepojenie spoločenskovedných teórií s konceptmi prírodných vied, založených na evolučných teóriách. Prejavuje sa to napr. v interpretácii neošamanských praktík ako súčasti tzv. komplementárnej a alternatívnej medicíny (CAM), ktorá je dôležitou oblasťou bádania v rámci medicínskej antropológie. Považujem za dôležité zdôrazniť, že inaugurantka svoje výskumy a ich interpretácie nerealizuje len v rámci svojej „tribálnej“ bubliny, ale snaží sa plne spolupracovať aj s odborními mimo etnológie a religionistiky, vždy s cieľom priniesť relevantnú a vyváženú analýzu na základe komparatívnych dát z rôznych vedných disciplín.

Tatiana Bužeková preukazuje aktívnu spoluprácu s vedeckou komunitou aj účasťou na konferenciách. Zúčastnila sa 21 zahraničných konferencií (z toho na troch s vyžiadanou prednáškou) a 24 domácich konferencií (z toho na štyroch s vyžiadanou prednáškou). Bohaté sú aj jej zahraničné mobility: dve v rámci programu CEEPUS, štipendium v rámci Fulbright programu v USA a viaceré pozvané prednáškové pobyty v ČR a Slovinsku. Angažuje sa aj v popularizácii vedeckých výsledkov na rôznych podujatiach mimo akademickej sféry.

Pedagogická činnosť

Pedagogická činnosť inaugurantky je nesmierne rozsiahla. Bola a je garantkou (OZŠP) v ŠP etnológia (Bc a Mgr), študijný odbor historické vedy, a v ŠP World Cultures and Religion/ Svetové kultúry a náboženstvá, študijný odbor historické vedy, doktorandský stupeň štúdia. Od začiatku svojho pôsobenia na UK (FSEV a FF) pripravila a vyučovala niekoľko desiatok predmetov v rámci svojej špecializácie na všetkých stupňov vysokoškolského štúdia. Viaceré z nich boli a sú jedinečné, t.j. také, aké neponúka(la) žiadna iná katedra podobného zamerania v SR.

Tatiana Bužeková viedla 36 bakalárskych a 34 magisterských prác. K úspešnému ukončeniu štúdia priviedla štyroch doktorandov, ktorí ďalej rozvíjajú zaujímavé kariéry.

Ostatné oblasti

V portfóliu činností a úspechov Tatiany Bužekovej treba spomenúť jej členstvá v početných vedeckých radách, komisiách, združeniach a pracovných výboroch (vrátane vedenia a členstva v redakčných radách vedeckých časopisov), členstvá v mnohých výboroch a organizáciách (domácich aj medzinárodných) a ocenenia (Cena Národopisnej spoločnosti Slovenska za učebnicu *Mágia a čarodejníctvo v etnografických štúdiách do polovice 20. storočia*, 2020). Nesmierne rozsiahla je jej posudzovateľská, expertízna a recenzná činnosť, kde inaugurantka vykazuje desiatky aktivít (posudzovanie európskych projektov, recenzovanie zahraničných a domácich monografií a štúdií pre indexované a iné periodiká). Túto oblasť treba obzvlášť oceniť, lebo často ide o recenzovanie bez finančného ohodnotenia, ktoré v súčasnosti mnohí vedci a vedkyne odmietajú, hoci je súčasťou akademickej praxe i akademickej etiky.

Zhrnutie

Tatiana Bužeková počas svojej doterajšej profesionálnej činnosti a kariéry preukázala vysokú odbornú zdatnosť a vedeckú integritu, ktorá sa od kandidáta/ kandidátky na získanie titulu profesor/ profesorka vyžaduje. V hodnotení Inauguračného spisu som sa pokúsila zdôrazniť najdôležitejšie míľniky jej profesionálneho vývoja. Podľa môjho názoru doc. RNDr. Mgr. Tatiana Bužeková, PhD. spĺňa na základe vedeckých, pedagogických a ostatných pracovných výsledkov, ako aj na základe nárokov na vedeckú integritu, kritériá pre úspešnú inauguráciu, preto spis odporúčam do inauguračného procesu, ktorého výsledkom je vymenovanie za profesora/ profesorku v študijnom odbore religionistika.

V Banskej Bystrici 30. 9. 2024

prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.